

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ

Republika e Maqedonisë
AVOKATI I POPULLIT

O M B U D S M A N
Republic of Macedonia

Народниот правобранител - Национален превентивен механизам (НПМ) на 29.09.2017 година спроведе последователна посета на ПС Охрид, која имаше за цел проверка на имплементацијата на дадените препораки содржани во извештајот од редовната посета, спроведена на 05.06.2013 година.

НПМ спроведе **ненајавена последователна посета** на ПС Охрид, во рамките на мандатот и надлежностите кои произлегуваат од Факултативниот протокол кон Конвенцијата против тортура и друго сурово, нечовечко или понижувачко постапување или казнување и Законот за народниот правобранител.

НПМ спроведе целна посета која се фокусираше на неколку негативни констатации од Посебниот извештај од 2013 година и проверка на спроведувањето на дадените препораки за подобрување на состојбите и елиминирање на недостатоците и ризиците кои би можеле да доведат до тортура или друго сурово, нечовечко или понижувачко постапување или казнување.

При првата посета НПМ упати препорака до Полициската станица, во просториите за задржување да се инсталира систем за повикување (електрично своно или домофон), што би бил во функција до изградба на нови простории за задржување. При последователната посета, од извршениот увид во просториите за задржување, Тимот на НПМ констатирал дека е инсталиран систем за повикување во двете простории, односно дека се поставени функционални домофони и системи за повикување со тастер, којшто веднаш алармира во дежурната просторија.

Исто така, при првата посета беше дадена препорака, да се обезбеди систем за затоплување за време на зимскиот период, со кој ќе се постигнува температура согласно посакуваните меѓународни стандарди за места на лишување од слобода. При последователната посета, Тимот на НПМ констатира дека во просториите се уште нема обезбедено систем за затоплување за време на зимскиот период, со кој би се постигнала температура во истите согласно посакуваните меѓународни стандарди за места на лишување од слобода.

НПМ при првата посета даде препорака до Полициската станица, во случај кога во полициската станица има задржано лице со висок степен на алкохолизираност задолжително да се повикува лекар, со цел превентивно дејствување во насока на заштита на здравјето на лицето лишено од слобода.

Националниот превентивен механизам, при последователната посета, од извршениот увид во целокупната документација којашто е дел од личните досиеја на

задржаните лица, како и од увидот во книгите за водење на евиденција, констатираше дека оваа препорака е имплементирана, така што во Полициската станица се повикува лекар во следните случаи: при задржување на лица кои се во алкохолизирана состојба, кај лица кај кои се забележува потреба од лекарска помош, како и во случаи кога тоа самите задржани лица ќе го побараат.

Да се воспостави редовна непосредна контрола и надзор врз задржаните лица како позитивна пракса, со цел заштита на правата на лицата кои се лишени од слобода и тоа да се евидентира во засебен контролен лист. Националниот превентивен механизам констатира дека во просториите за задржување се инсталирани камери, преку кои лицата коишто се задржани се под постојан мониторинг за време на нивното задржување, поради што и нема посебен контролен лист за извршени посети, туку полициските службеници го посетуваат лицето секогаш кога за тоа има потреба, било да е на барање на задржаното лице или по сопствена иницијатива.

Беше дадена препорака, правата на задржаните лица да се истакнат на видливо место во просториите за задржување на лица, поточно во фотокопија на лист хартија А4 формат, прикачен на внатрешната страна од вратата, како и во канцеларијата за прифат (канцеларијата на сменоводителот). Тимот на НПМ при последователната посета констатираше дека во просторијата на сменоводителот, постер со поуки за правата на повиканите, приведените, лицата лишени од слобода и задржаните лица е соодветно истакнат на видно место, додека во просториите за задржување, поуки за правата на лист хартија А4 формат се поставени на надворешната страна од вратата, наместо од внатрешната.

При првата посета беше упатена препорака до Полициската станица, евиденцијата за задржаните лица да се води уредно, индивидуалните (помошни) папки да ги содржат неопходните записници со кои се потврдува дека лицето било запознаено со своите права, како и во истите да биде запазен логичниот тек на настаните од време на првичното лишување од слобода. Националниот превентивен механизам, од извршениот увид во дел од личните досиеја на задржаните лица, како и од увидот во книгите за водење на евиденција, констатираше дека се уште има пропусти во начинот на водење на евиденцијата, во смисла на недостаток на битни документи во самите досиеја (на пр. недостаток на Решение за задржување), пропусти во однос на наведување на часот на задржување на лицата или наведување на време на задржување во Книгата за евиденција, коешто не кореспондира со времето на задржување наведено во Записникот за задржување на лице.

Беше дадена препорака, погрешно внесените податоци во регистрите да не се бришат со коректурен лак, туку да се прецртуваат со една црта, со што од една страна се укажува на неважноста на тој податок, а од друга страна истовремено таквиот податок ќе биде јасно читлив. При последователната посета, од извршениот увид во регистрите беше констатирано дека повеќе не се користи коректурен лак за поправање

на грешките, туку погрешно внесените податоци во регистрите за евиденција се прецртуваат, така што извршенат акорекциј аостанува видлива.

Националниот превентивен механизам при првата посета утврди дека Полициската станица не располага со посебен буџет со кој ќе се опфатат трошоците за обезбедување на храна на лицата лишени од слобода, и во таа насока даде препорака до МВР, да се обезбеди посебен буџет со кој ќе бидат опфатени трошоците за обезбедување на храна на лицата лишени од слобода кои се задржани во ПС Охрид. При последователната посета Тимот на НПМ констатира дека во Полициската станица се уште нема посебен буџет со којшто би се покривале трошоците за обезбедување на храна на лицата лишени од слобода кои се задржани во ПС Охрид, поради што во случаите кога има потреба службените лица од лични средства купуваат оброци за задржаните лица.

НПМ при посетата не наиде на задржано лице, но изврши разговор со малолетно лице и неговиот родител, кои беа повикани во полициската станица заради давање исказ во врска со кривично дело за коешто е осомничен малолетникот. Во оваа смисла, беше истакнато дека малолетникот и неговиот родител уште пред давањето на исказот биле запознаени со причините поради кои се повикани, а исто така биле поучени за правото да повикаат бранител.

Тимот на НПМ за време на разговорот доби информација дека родителот на малолетното лице бил задржан во станицата неколку недели пред посетата, а фактот на задржување НПМ Тимот го утврди и преку извршениот увид во евиденцијата и личните досиеја што се водат за задржаните лице. За време на разговорот, Тимот на НПМ доби информации дека задржаното лице пред да биде сместено во просториите за задржување било усно поучено за своите права (да извести трето лице за задржувањето, да повика бранител, да му се укаже медицинска помош...). Задржаното лице, по негово барање, било прегледано од лекар, кое нешто е соодветно евидентирано во евиденцијата (регистрите и индивидуалното досие), а исто така му бил обезбеден и оброк, со оглед дека задржувањето траело повеќе од 6 часа.

Како резултат на реализираната последователна посета, Националниот превентивен механизам подготви извештај во кој ги констатираше состојбите и даде соодветни препораки упатени до Министерството за внатрешни работи и до Полициската станица, со цел да се елиминираат недостатоците и ризиците.